

Споредъ римскитѣ историкъ Помпоний римската провинция е включвала въ себе си цѣла България, Сърбия, Босна, Хърватско, Славония и сагашна Илирия при Триестъ. Първитѣ славянски нахлувания въ Мизия сж се появили преди императора Аврелианъ (265—275). При неговото царуване вече е имало славянски колонии въ северо-западна Мизия, които славяни благодарение на своето трудолюбие и войнственъ характеръ сж се наложили на окупационнитѣ легиони и имъ станали като съюзници. Тия колонии сж завзели най-плодороднитѣ мѣста и сж образували третата укрепителна зона, която се е простирала по севернитѣ склонове на Стара-планина (265—270 г. сл. Хр.).

Въ единъ писменъ паметникъ, намѣренъ въ Тибуръ, близо до Римъ, има единъ надписъ отъ времето на императора Веспасианъ, въ който се описватъ действията на римския проконсулъ Тиберий Плауци Силванъ: „Той пресели въ Мизия отъ народитѣ отъ татъкъ Дунава 10,000 души мъже, заедно съ женитѣ и децата имъ, съ князетѣ и царетѣ имъ, като ги застави да плащатъ данъкъ“. Императорътъ Траянъ е укрепилъ дунавския брѣгъ отъ Бонония до Доростолъ и създакъ първата верига препятствия и съ това е осигурилъ на населението въ Мизия по-спокоенъ животъ. Презъ това време сж изпъкнали между Дунава и Стара планина цвѣтущи градове, които сж правили търговия съ други центрове на римската империя.

Градоветѣ на *Moesia inferior* сж били: *Macrianiopolis* (развалини при Девня), *Nicopolis ad Haemum* (с. Никюпъ), *Novae* (при Свищовъ) и *Dorostorum* (Силистра). Въ Мизия римлянитѣ основали много колонии: *Ulpia Ratiaria*, *Ulpia Oescus* — при устието на р. Искъръ при Гигенъ; *Novae*, *Nicopolis ad Iatrum*, *Troesmis*. Туземниятъ езикъ е замѣненъ съ латински и съ него си служили въ севернитѣ области въ Дунавска България, Сърбия и Босна. Въ голѣмата Римска империя често се срещатъ селища, реки и мѣстности съ едни и сжи имена: *Nicopolis ad Iatrum* *Nicopolis ad Haemum*, *Nicopolis ad Nestum* (Неврокопъ); *Develtum* (при Бупра) *Silvium* въ *Apulia* (*Apulia* gr *Japungua* reg. Ital.); *Silvium* prom. *Histria*; *Salvore* (*Mare Adriaticum* s. *Superum*).

Римското владичество въ България е траяло повече отъ четири столѣтия и е оставило дълбоки следи отъ духовна и материална култура. Въ славянскитѣ езици, а особено въ българския, дори и днесъ се срещатъ много латински думи. Много наименования на селища, мѣстности и собствени имена въ Севлиево и Севлиевско сж останали отъ старо-римското население, напр.:

Името на севлиевската хубавица Канария, станала причина презъ 1856 година турцитѣ да погубятъ Иванча Радковъ и брата му хаджн Сава, е латинско (*Canaria* — птиче отъ ка-